

MŪSU PASTOGĖ

Eina nuo 1949

Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.50 2007.05.23 Nr. 20 (3040)

Andrius Belkus – Junior Classic golfo varžybų nugalėtojas

Šių metų gegužės 5-6 dienomis vyko South West Rock Junior Classic golfo varžybos, kuriose 14 metų amžiaus grupėje laimėjo sydnėjiešis Andrius Belkus su "scores" 77 ir 73 (Par 72). Nuotraukoje Andrius Belkus (kairėje) rankose laiko laimėtą taurę ir žymus Australijos golfinkas, Jack Newton.

Vytautas Doniela

Lietuvos įvykių apžvalga

KGB rezervistų neapribos

Buvusiems KGB rezervistams nebus taikomi veiklos apribojimai. Gegužės 15 d. Seimui pritrūko balsų pakartotinai priimti savo balandžio 17 d. priimtą įstatymą, kuriuo parlamentas apribojo buvusių KGB kadrinių ir rezerv karininkų veiklą. Šių metų balandžio 17 d. Seimas buvo pirmą kartą įstatymą, pagal kurį buvę KGB kadriniai darbuotojai ir rezerv karininkai iki 2009 metų sausio 1 dienos nebegalėtų užimti svarbių valstybėje pareigų, į kurias skiria Seimas, Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Vyriausybė arba Premjeras.

Šį dokumentą vetavo Prezidentas V. Adamkus. Vienas iš motyvų vetuoti įstatymą buvo tai, kad jis kirstųsi su Europos Sąjungos žmogaus teisių principais. Prezidento nuomone, įstatyme nustatyti apribojimai KGB bei kitų SSRS specialiųjų tarnybų rezerv karininkams nevertintini kaip būtini demokratinėje valstybėje apribojimai valstybės tarnyboje dirbančių asmenų lojalumui ir patikimumui užtikrinti. Posėdžių salėje nebegalėjo dalyvauti "pasikarsčiaus" parlamentarai Petras Gražulis, kuris už Prezidentui V. Adamkui mestus įžeidžiančius kaltinimus Seimo sprendimu buvo pašalintas iš Seimo salės. Seimui pakartotinai nepriėmus anksčiau priimto įstatymo ir nepritarus prezidento siūlymams, politikai vėl žada ieškoti naujų

sprendimų dėl buvusių KGB rezervistų veiklos.

Karaliaučiuje – lietuviškos kultūros banga

Net 300 Lietuvos meno ir populiariosios kultūros atstovų atvyko į Karaliaučius – gegužės 17 d. čia prasidėjo keturias dienas vyksiančios Lietuvos kultūros dienos. Lietuvai atstovaus popscenos žvaigždės ir liaudies menininkai, jaunimo roko grupės, mimai, gatvės muzikantai, bus demonstruojami kino ir teatro menininkų darbai, vyks klasikinės muzikos koncertai, meno ir taikomosios dailės parodos.

"Lietuvos kultūros dienos Karaliaučiuje – labai svarbi mūsų valstybės akcija kaimyninėje šalyje. Tai būdas kurti Baltijos pakrantėje palankią kultūrinę erdvę, o kartu ir geranoriškas žingsnis, sakantis, kad su artimiausiu kaimynu mes pasirenge ir sugyventi, ir ilgai gyventi. Šį kartą Kultūros dienų programa pranoksta ankstesnius tokio pobūdžio renginius savo mastu", – teigė Lietuvos kultūros atstovas Kaliningrado srityje Arvydas Juozaitis.

Lietuvos ir Karaliaučiaus srities kultūrinis bendradarbiavimas prasidėjo 2003 metais, pasirašius kultūrinio bendradarbiavimo protokolą, pagal kurį abi šalys kas antrus metus rengia savo pristatymus kaimyninėje šalyje. Lietuvos kultūros dienas Karaliaučiuje rengia Lietuvos kultūros ir Užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos institutas, Generalinis Lietuvos konsulas Karaliaučiuje, remia Vilniaus, Klaipėdos ir Šiaulių miestų savivaldybės, Klaipėdos universitetas.

Nukelta į 2 psl.

Lietuvos skautai susirinko šimtmečiui

Gegužės 12-13 dienomis Kaune į tradicinę Lietuvos skautijos Pavasario šventę atvyko apie tūkstantį įvairaus amžiaus aktyvistų. Lietuvos skautijos Pavasario šventė – ypatingas renginys, nes šiemet minimas skautų judėjimo šimtmetis. Tautiškumą ir bendruomeniškumą puoselėjančią organizaciją 1907 m. Didž. Britanijoje įkūrė lordas Robert Baden-Powell.

Vienas pagrindinių Kaune surengtos šventės akcentų buvo Lietuvos skautų istorijos parodos atidarymas istorinėje Prezidentūroje. Iškilmingas šventės atidarymas šeštadienį (gegužės 12 d.) vyko Karo muziejaus sodelyje, iš jo skautai žygiavo Kauno pilies link. Tuo metu visų skautų organizacijų vadovai rinkosi prie istorinės Prezidentūros. Kol vyresnieji lankė parodą ir dalyvavo konferencijoje, įvairių amžiaus grupių skautai dalyvavo specialiai jiems skirtose programose. Jauniausieji skautai lankėsi zoologijos sode, kur susipažino su "Džiunglių knygos" veikėjais, žaidė ir piešė.

Nuo 10 iki 14 metų turintys skautai dalyvavo orientaciniame žaidime ir taip sužinojo daug naujų dalykų apie laikinąją sostinę. Patyrę skautai varžėsi rodydami savo išdringumą ir saunumą. Vakare vyko uždarymo rikiuotė prie Kauno pilies. Šventę vainikavo skautiškas laužas, o prie jo netrūko nei žaidimų, nei dainų ir šokių.

Lietuvos skautija yra viena didžiausių

jaunimo organizacijų šalyje. Ji vienija per 2500 skautų visuose regionuose. Prieš 19 metų atkurta Lietuvos skautija yra nepolitinė, ne pelno siekianti, savanoriška organizacija. Pagrindinis jos siekis – ugdyti jaunus žmones kaip individus, atsakingus piliečius, vietos, nacionalinės ir tarptautinės bendruomenės narius.

"Šiandien svarbiausia tai, kad labai išaugome ir judame į priekį. Sugrįžo mūsų senieji nariai, radosi daug naujų. Tiesa, gal ir pasigendame didesnio valdžios dėmesio nevyriausybiniam judėjimams, ypač augančiam kartai. Tačiau manau, kad esama gerų perspektyvų. Vaikams skautų judėjimas yra patrauklus ir įdomus, norinčiųjų papildyti mūsų gretas tikrai daug, tiesa, trūksta vadovų", – sakė Lietuvos skautijos vyriausioji skautininkė Živilė Kubilienė.

Lietuvos skautija yra "World Organization of the Scout Movement" narė. Pasaulyje yra daugiau nei 28 mln. skautų ir skaučių iš 216 šalių. Per visą skautijos istoriją didžiausiam jaunimo judėjimui priklausė per 580 mln. skautų.

Lietuvos paštas skautų judėjimo 100 metų jubiliejaus proga net 400,000 egzempliorių tiražu išleido du pašto ženklus. Vienas jų – istorinis, skirtas paminėti judėjimo pradžią Lietuvoje. Kitame pašto ženkle puikuoja Pasaulio skautų judėjimo organizacijos ženklas. ("Lietuvos žinios")

Rusų blokadais priešinsis per ES

Prezidentas V. Adamkus pareiškė galintis blokuoti Europos Sąjungos (ES) ir Rusijos derybas dėl naujos plataus masto dvišalių santykių sutarties, jei nebus atkurtas naftos tiekimas Lietuvai Rusijos vamzdynu "Družba". Jo teigimu, šis vamzdžio klausimas yra politinė, o ne techninė problema. Nafta Mažeikių kryptimi vamzdynu nebeteka nuo praėjusių metų birželio pabaigos, kai "Družbos" atšakoje Briansko srityje įvyko avarija. "Mažeikių nafta" šiuo metu perdirba žaliavą, importuojamą per

Būtingės terminalą.

Tebesitęsiant Rusijos spaudimui kai kuriems Europos kraštams per naftos ir dujų tiekimo sutrikimus, gegužės 11 d. Krokuvoje Lietuvos, Lenkijos, Ukrainos, Gruzijos ir Azerbaidžano prezidentai pasirašė susitarimą, kuriuo siekiama sumažinti energijos priklausomybę nuo Rusijos. Dokumente siūloma iki 2011-ųjų nutiesti vamzdyną per Ukrainos teritoriją, iki Lenkijos Gdanskio uosto, kuriuo nafta keliautų iš Kaukazo regiono.

Rolandas Paksas vėl partijos lyderis

Partijos "Tvarka ir teisingumas" (TT) kongresas partijos pirmininku perrinko dabartinį liberaldemokratų lyderį Rolandą Paksą (žiūr. nuotr. kairėje). Rinkimuose su juo simboliškai varžėsi 27 metų Andrius Mazuronis – partijos pirmininko pavaduotojo Valentino Mazuronio sūnus. Už Rolando Pakso kandidatūrą balsavo 565 delegatai iš 632. A. Mazuronis surinko 62 balsus.

Perrinktas partijos pirmininku Rolandas Paksas spaudos konferencijoje pareiškė, kad liberaldemokratai sieks per kitų metų rudenį vyksiančius Seimo rinkimus iškviesti 50 vietų parlamente. Dar vėliau R. Paksas žadėjo dalyvauti prezidento rinkimuose. R. Pakso pavaduotojais išrinkti net 7 partijos nariai.

"Prieš trejus metus Lietuvoje įvyko sąmokslas ir perversmas, kurio metu buvo nuverstas teisėtai išrinktas Prezidentas. Bus

naujas parlamentas, bus Strasbūro teismo sprendimas ir mes tą neteisębę atstatysime", – žadėjo nušalintasis Prezidentas. Jis taip pat žadėjo "grąžinti Lietuvą užmirštam žmogui". Šis šūkis įvardintas pagrindiniu liberaldemokratų partijos tikslu.

"Lietuvoje nebėra savarankiškos užsienio politikos. Praktiškai, valstybė nuolankiai įgyvendina galingesnių pasaulio jėgų pageidavimus, šalyje klesti korupcija, oligarchinis valdymas, valstybė nebe teisinė, o teisminė, puoselėjami KGB rezervistai. Akivaizdu, kad mums visiems reikia permainų. Aš tikiu, kad Lietuvos valstybė gali būti žmonių ir žmonėms. Pakeisti dabartinę padėtį galima ir privalu. Tam reikia politinės valios, asmeninės atsakomybės, žmonių pasitikėjimo ir paramos. Gražinkime Lietuvą užmirštam žmogui", – kalbėjo R. Paksas.

Kongresas priėmė lyderio pasiūlytą rezoliuciją, kuria prašoma suprojektuoti ir pastatyti paminklą Vilniuje, Lukiškių aikštėje, kritusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. LGTIC

žės 14 d. atsistatydino grupuotėms nepriklausęs palestiniečių vidaus reikalų ministras Hani al-Qawasmeh, negalėjęs priversti savo pavaldinius paklusti jo įsakymams. Gegužės 15 d. Hamas organizacijos nariai užpuolė prezidento Mahmoud Abbas asmenis apsaugos apmokymo bazę, nukaudami bent 8 sargybinius, gė gegužės 16 d. 5 Fatah sargybiniai buvo nukauti, Hamas nariams užpuolus Gazos saugumo viršininko namus.

◆ Gegužės 15 d. abu svarbiausi demokratų partijos kandidatai į JAV prezidentus, senatorė Hilary Clinton ir Barack Obama, pirmą kartą oficialiai pareiškė savo nusistatymą, kad JAV Kongresas turi sustabdyti kautynių Irake finansavimą nuo 2008 metų kovo mėnesio.

◆ Gegužės 16 d. JAV prezidentas George W. Bush paskyrė generolą leitenantą Douglas Lute valstybės saugumo patarėjo pavaduotoju su ypatingomis galiomis koordinuoti ir vykdyti JAV vyriausybės politiką Irake ir Afganistane.

◆ Gegužės 16 d. naujai išrinktas Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy pradėjo eiti savo pareigas, perimdamas jas iš Jacques Chirac, šiose pareigose išbuvusio 12 metų. Žiniasklaida pabrėžė, kad šią dieną naujasis prezidentas perėmė ir slaptuosius šifrus, įgalinančius jį pavaruoti Prancūzijos branduolinių ginklų arsenalą.

◆ Vis aštrėja ginkluoti susidūrimai tarp palestiniečių Hamas ir Fatah grupuočių, prasidėję gegužės 11 d. Beveik kasdien yra pasirašomos ir tuoj vėl sulaužomos paliaubų sutartys. Gegu-

◆ Gegužės 17 d. Nicolas Sarkozy Prancūzijos ministru pirmininku paskyrė konservatoriškų pažiūrų Francois Fillon. Sekančią dieną prezidento paskelbtoje ministrų kabineto sudėtyje iš 15 ministrų septynios yra moterys. Ministrai yra parinkti iš įvairių partijų. Britų žiniasklaida tikisi bendradarbiavimo tarp Prancūzijos ir D. Britanijos, ypač kad naujojo min. pirmininko Francois Fillon žmona Penelope yra britė, gimusi Valijoje.

◆ Gegužės 17 d. pasaulinė žiniasklaida plačiai diskutavo jau 3 savaites trunkantį Rusijos bandymą sužlugdyti Estijos elektroninį susižinojimo tinklą, tūkstanciais užklaušimų užkemšant visas svetaines. Pirmoji tokio masto elektroninė ofensyva ypač kelia susirūpinimą ES ir NATO viršūnėms.

◆ Gegužės 17 d. Izraelio karo aviacija sunaikino Hamas saugumo būstinę Gazos mieste ir puolė automobilius su Hamas vadovybės pareigūnais, atsakydama į Hamas prasidėjusį pietinio Izraelio apšaudymą raketomis. Gegužės 15-17 dienomis 80 raketų sprogo Izraelio teritorijoje, ypač daug žalos padarė Siderot vietovėje.

◆ Gegužės 17 d. Jungtinių Tautų Asamblėja balsavimu sustabdė Baltarusijos bandymą įeiti į JT Žmogaus Teisių Tarybą. Rytų Europai rezervuotos Tarybos dvi vietos atiteko Slovėnijai ir Bosnijai.

◆ Gegužės 18 d. Pasaulio banko prezidentas Paul Wolfowitz paskelbė, kad jis atsistatydina iš savo pareigų, atsižvelgdamas į banko interesus.

◆ Gegužės 18 d. Rusijos policija Maskvoje sustabdė opozicijos lyderius, įskaitant buvusį pasaulio šachmatų čempioną Garry Kasparov, nuo skridimo į Samarą, kur vyko Rusijos - Europos Sąjungos viršūnių pasitarimai, kad nebūtų organizuojamas protesto demonstracijos prieš Vladimirą Putin demokratizacijos pažadų laužymą.

direktorė Elona Bajorinienė.

Vilnius Europos kultūros sostinė 2009 metais taps kartu su Austrijos miestu Linz.

Posėdžiui į Briuselį

Tęsiant augančią tradiciją svarstymams vykti į Vakarų Europos centrą, Seimo Sveikatos reikalų komitetas rengia išvažiuojamąjį posėdį Briuselyje, kur ketina susipažinti su Europos Sąjungos (ES) institucijų veikla. Delegacija posėdžiaus Lietuvos nuolatinėje atstovybėje prie ES. Seimo nariai planuoja apsilankyti ES Taryboje ir dalyvauti kai kurių komitetų posėdžiuose. Taip pat numatyti delegacijos susitikimai su kai kuriais Europos Parlamento atstovais bei Lietuvoje išrinktais Europos Parlamento nariais. Delegacija numato apsilankyti ir Belgijos sveikatos ir aplinkos ministerijoje, taip pat dalyvaus Europos Dienos renginiuose. Seimo valdybos sprendimu į Briuselį gegužės 7-10 dienomis komandiruoti Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirm. Antanas Matulas, jo pavaduotoja ir penki Seimo nariai.

Mirtingi Baltijos keliai

Europos Sąjungos duomenys apie įvykius keliuose išryškino didelių skirtumų tarp šalių, - praneša BBC. 2006 m. Baltijos šalyse mirčių keliuose viename gyventojui buvo 3 kartus daugiau nei šalyse su mažiausiu šiuo rodikliu - Švedijos, Olandijos ir Maltos. Prancūzija, Liuksemburgas ir Portugalija mirčių keliuose skaičių nuo 2001 m. sumažino 40%, tačiau keturiuose šalyse šis rodiklis pablogėjo. Kelionės keliais ES pavojaingiausios yra Graikijoje ir Centrinės ir Rytų Europos šalyse.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS, LGITIC ir "Bernardinai".

Lietuvių sveikata – prastesnė už daugelio europiečių

Lietuviai, palyginti su Europos Sąjungos senbuvų šalių gyventojais, gyvena trumpiau, dažniau miršta nuo išorinių priežasčių, turi atsvarą ar nutukimą. Lietuviai išsiskiria ir alkoholio vartojimu bei tuo, jog sulaukė 60 metų mano, kad „stengtis ir kankintis“ sveikiau gyventi nebeverta.

Remdamasi Kauno medicinos universiteto (KMU) vykdytų tyrimų duomenimis, prof. Irena Misevičienė Europos Sveikatos diskusijoje sakė, kad lietuvių mirtingumas, palyginti su senųjų ES valstybių gyventojais, labai didelis ir šie rodikliai negerėja.

Panaši padėtis ir su širdies kraujagyslių sistemos ligomis – atotrūkis nuo ES senbuvų didelis, o kreivė rodanti blogėjimą. Užtat mokslininkė džiugina ankstyva vėžio diagnostika ir profilaktinės programos – dėl to tiek Lietuvoje, tiek Latvijoje ir Estijoje situacija gerėja. Pasak jos, 50% žmonių sveikatos priklauso nuo individualios gyvensenos. Palyginimui sveikatos sistema telmia 10% žmogaus sveikatos.

Kalbėdama apie lietuvių sveikatos būklę Europos kontekste, pagrindinė ryškė ir gėda prof. Irena Misevičienė vadina mirčių keliuose atvejus. Lietuvos mirtingumo nuo išorinių priežasčių rodikliai 4 kartus aukštesni nei daugelyje ES šalių. Du trečdaliai 20-44 metų vyrų žūsta nuo išorinių priežasčių. Tyrimai rodo, kad du trečdaliai sergamumo ir mirtingumo dėl lėtinių ligų ir išorinių priežasčių nulemia gyvensena.

„Man gaila Lietuvos vyrų, kurie gyvena 10 metų trumpiau negu ES senbuvė, tačiau džiaugiuosi šalies moterimis, kurių skirtumas su kitomis europietėmis – tik 4 metai“, - sakė I. Misevičienė. Tyrimai rodo, kad moterų vidutinę gyvenimo trukmę daugiausia nulemia širdies kraujagyslių ligos.

Didžiausia pasaulio ir Europos problema specialiste vadina atsvarą ir nutukimą, širdies kraujagyslių ligas, cukrinį diabetą, vėžį. Nors lietuvis nėra labiausiai nutukęs Europoje, tačiau 49% moterų turi padidėjusį svorį. Jas lenkia vyrai, tarp kurių atsvaris kamuoja 56%. Dėl to rizikuojama susirgti diabetu ir širdies kraujagyslių ligomis.

Lietuvoje nemažėja stipraus alkoholio vartojimas. Tačiau pastebima tendencija, kad aukšto išsilavinimo vyrai pereina prie silpnėsnių gėrimų vartojimo. „Tačiau kas yra liūdna, praktiškai stiprių gėrimų vartojimas nesikeičia. Jūs nuvažiuokite į JAV, nueikite į klubą. Kiek rasite tokių, kurie geria? Ir nueikite pažūrėkite pas mus. Vakar grįžti iš darbo, lipu laiptais, žiūriu viena mergina ir du vaikinai pasistatę pusę litro degtinės ir butelį „Coca Cola“. Parodykite man Europoje šalį, kad pamatytumėte jauną žmogų šitaip darantį“, - apibūdindama lietuvių sveikatos būklę, sakė profesorė. Anot jos, nors turėtų būti aiškiai suvokiamas rūkymo žala, Lietuvos moterys pasijuto laisvesnės, lygiuojasi į vyrus ir rūko vis daugiau – kasdien rūkančių moterų šalys dabar yra 15%, vyrų – 43%.

Pastebima, kad žemesnio išsilavinimo ir gyvenančių kaime Lietuvos gyventojų sveikatos rodikliai 2-5 kartus prastesni už gyvenančių mieste ir turinčių aukštesnį išsilavinimą. Anot profesorės, lietuviai galėtų būti sveikesni, tačiau kyla klausimas, ar jie to nori. Mat sulaukė 60 metų ir daugiau dažnai mano, jog „stengtis ir kankintis“ sveikiau gyventi nebeverta. Mokslininkė pažymi, kad daugiausia sveikatos būklę lemia asmeninė atsakomybė ir sveika aplinka. (Mindaugas Jackevičius, DELFI)

Airijos lietuviai išsiilgę savų artistų

Ilgasis savaitgalis daugeliui Lietuvos žvaigždžių tapo ne poilsiu, o tikrų darbų mečiū – kai kurioms jų teko padirbėti net užsienyje. Lietuviškų renginių išsiilgę Airijos tautiečiai, nepagaliję 20 eurų (apie 35 austral. dol. Red.), sausakimšame „Tivoli Theatre“ turėjo galimybę 3 valandas klausytis ne pirmą kartą Dubline koncertuojančios grupės „Rondo“. Nostalgijos Lietuvai ir jos muzikai kamuoja emigrantai lietuvius muzikantus į sceną biso kvietė net penkis kartus.

Tačiau dar daugiau džiaugsmo nei kauliečių muzikantų pasirodymas emigravusiems lietuviams suteikė tarp grupės dainų į sceną išeinant aktorė Asta Baukutė. Astos Baukutės personažai Kaimietė, Senutė ir Prostitutė emigrantams sukeldavo juoko

priešpuli. Programos metu nevengianti ir riebesnių žodžių aktorė puikiai valdė publiką, suprasdama ir išsijausdama į emigracijoje gyvenančių žmonių kasdienybę.

„Šie metai man derlingi išvykų užsienį: Čikaga, Londonas, Dublinas. Airijoje esu pirmą kartą. Daug tautybių, daug šiukslių, o akytis lietuvių – tos pačios. Publika man visur vienoda – ir Lietuvoje, ir svetur, tik emigrantai kiek labiau išsiilgę. Per jiems skirtus pasirodymus neliečiu tėvynės temos, stengiuosi apsiriboti amžina vyrų ir moterų, jausmų tematika. Noriu, kad tą minutę pamirštų barnius, vergus, pilką kasdienybę“, - atvirai kalbėjo Asta Baukutė.

„Per metus pusę sezono grojamė Lietuvoje, o kitą pusę – svetur. Koncertavome Italijoje, Vokietijoje, JAV, Olandijoje. („L.T.“)

Kas tikrieji lietuviški patiekalai?

Lietuviškos užteigos, kuriose cepelinus pakeis grikiams įdaryti bebrai ir kurių valgiaraštyje bus daug kitų tikrų, o ne tariamų tradicinių lietuviškų patiekalų, gaus Europos Sąjungos kulinarinio paveldo sertifikatus. Be to, kiekvienas turistas tiksliai galės žinoti, kur Lietuvoje yra išskirtinių smuklių ar užteigų, o tokia reiklama valgykloms bei restoranams garantuos išskirtinę rinką ir, ko gero, nemažas pajamas.

Kaip pasakojo Panevėžio turizmo informacinio centro direktorė Daiva Tankūnaitė, pasirinkę naują verslo kryptį valgyklų savininkai, jeigu tiksliai laikysis lietuviškų patiekalų gamybos ir patiekimo tradicijų, gali tikėtis patekti į Europos Sąjungos kulinarinio paveldo žemėlapi. Toks Lietuvos žemėlapis turėtų būti nubraižytas ir išspausdintas šiais metais. Svarbu, anot Daivos Tankūnaitės, suspėti ir į šį traukinį.

Kulinarinio paveldo taisyklės gana griežtos – privalu laikytis receptūros ir gamybos taisyklių. Be to, patiekalo au-

tentiškumą dar privalės patikrinti ir patvirtinti Lietuvos liaudies kultūros centras. Ir tik tada verslininkas galės skelbti, kad jo patiekalai yra Lietuvos kulinarinis paveldas, o jo įmonė bus įtraukta į Europos kulinarinio paveldo tinklą.

Lietuvos kulinarijos pavelde – daug patiekalų iš žvėrienos, naminių gyvulių mėsos, žuvies, miltų, grybų, pieno, vaisių ir daržovių. Įdomu, kad bulvinių patiekalų sąrašas nėra dabartinės lietuviškos virtuvės pasididžiavimo cepelinų. „Cepelinai nėra lietuvių liaudies kulinarinis paveldas. Yra daug spėjimų, iš kur šis patiekalas atkeliavo į mūsų kraštą, - teigia ekspertė V. Vasiliauskaitė. - Viena iš versijų – cepelinus atvežė žydų keliautojai iš Vokietijos. Lietuviai „iškraptė“ jų įdarą ir pakeitė į kiaulienos“.

Dar vienas nuo seno Lietuvoje populiarius patiekalus – šaltibarščiai yra pačių lietuvių sugalvotas. Barščiais per vasaros darbymeitį laukuose būdavo maitinami baudžiauninkai.

(Pagal DELFI)

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

Vėl dėmesys Gintaro Petriko turtui

„Lietuvos rytas“ atkreipia dėmesį į tai, kad už didžiulį namų 2002 metų rudenį varžytynėse buvo sumokėta tik 150,000 litų, o dabar jis parduodamas už 3.5 milijono litų. Tiek pabrango JAV kalėjime laikomo EBSW koncerno prezidento Gintaro Petriko namas Kulautuvoje (Kauno r.), kuris šiuo metu priklauso jo tėvui Juozui Petrikui. Dienraštis klausia, kodėl šis turtas neatiteko nukentėjusiems indėlininkams? Juk G. Petrikas jiems skolingas apie 80 mln. litų! Po koncerno EBSW veiklą tiriančios komisijos abejonių dėl keistoko bėglio turto likimo, dabar atsakymo į šį klausimą ims ieškoti Kauno apygardos prokuratura.

Vilniaus renginiams – 85 mln. litų

Vilniaus – Europos kultūros sostinės renginiams 2008-2010 metais numatoma išleisti beveik 85 mln. litų. Renginių programa apima apie 130 projektų.

Pagal „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ (VEKS) tarybos patvirtintą programą, renginius sudaro keturios dalys. Europos menų programai numatyta skirti 44% biudžeto, žmonių programai – 14%, Gyvosios istorijos – 11%, Kultūrų atpažinimo programai – 7% lėšų. Didiesiems renginiams – atidarymui, uždarymui ir kitoms – teks 20% biudžeto.

„Programoje yra keletas atvirų fondų, atitinkančių programos temas, jiems numatomas tik biudžetas be konkrečių projektų. Jei pritrauksime rėmėjų lėšų, didesnė jų dalis taip pat bus skiriama naujų idėjų įgyvendinimui“, - teigia VEKS programų

Dviejų kultūrų sandūroje

Kamilė Rupeikaitė,
„Septynios meno dienos“

Tėsinys iš „M.P.“ nr. 19

Sesuo Zita, tuomet vargonavusi parapijos bažnyčioje, ėmė talkinti Birutei kaip pagrindinė „Dainos Sambūrio“ akompaniatorė, kartais padėdavo ir rengti partijas, o nuo 1994 m. pati vadovauja lietuvių parapijos chorui. „Su parapijos choru yra lengviau, repertuaras ne toks sudėtingas kaip „Dainos Sambūryje“, kur reikia ruošti koncertams.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, į Dainų šventes pradėjo kviesti užsienio lietuvių; 1998 m. subūrus kelioniai nedidelį chorą, niekas iš dirigentų negalėjo važiuoti, tai paprasčiausiai mane. Tuomet turėjau proga padiriguoti Lietuvoje keliuose koncertuose, – pasakoja Zita Prašmutaitė.

Prieš dvejus metus „Dainos Sambūrio“ ydovavimą perėmus profesionaliai dirigentei Gražinai Pranauskienai (ji iš Lietuvos atvažiavo maždaug prieš 15 metų) ir Ritai Mačiulaitienei, Zita jame dainuoja sopranu ir toliau akompanuoja.

Bendraudant su Z. ir B. Prašmutaitėmis, buvo įdomu sužinoti, kas jų, gimusių ir augusių toli nuo Lietuvos, širdyse uždegė tokį uolumą lietuviškos kultūros puoselėjimui. Kaip vieną svarbiausių stimulų Birutė įvardijo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresus, ypač sužadinusius lietuviškumą: „Pirmąkart vykau į Lietuvių Kongresą 1976 m. – tuomet jis, trečiasis, buvo surengtas Pietų Amerikoje. Buenos Airėse susirinkęs lietuvių jaunimas iš 16 šalių man padarė didžiulį įspūdį, galėjau su jais, susirinkusiais iš viso pasaulio, susikalbėti lietuviškai. Tuomet grįžusi pagalvojau, kad ten yra visiškai kitoks lietuviškas pasaulis, o mes čia, Australijoje, esame toli nuo jo. Vėliau vieną iš Jaunimo Kongresų, šeštąjį, surengėme Australijoje, o mes su Zita jau

tuomet dalyvavome organizaciniame komiteje“. Daug jaudulio suteikė pasikeitusi Lietuvos situacija atgavus nepriklausomybę. „1988 m. rugpjūtį Zita išvažiavo į keturių mėnesių turnė per tris žemynus su ansambliu „Svajonių aidai“ (turnė tikslas buvo raginti įvairių šalių lietuvišką jaunimą testuoti VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pradėtus darbus), o Lietuvoje kaip tik tuo metu buvo prasidėjęs Atgimimas. Po gastrolių Pietų ir Šiaurės Amerikoje ansamblis Lietuvoje atsidūrė tik lapkričio mėnesį ir jau galėjo išgyventi tokius pokyčius – atgautą Lietuvos vėliavą ir himną“, – neslepia jaudulio seserys. Prisimena, kaip dar sovietiniais metais jas, iš PLJ Kongreso traukiniu vežusias lietuviškas knygas ir plokštelių, sulaukė Lenkijos ir Lietuvos pasienyje, skyrė baudą ir įspėjo, kad daugiau nebeįeis į Lietuvą.

1992 m. viešėdama Lietuvoje, Birutė Lietuvos dainų šventės organizatoriams prasiarė, kad meno kolektyvai iš Australijos norėtų atvažiuoti į 1994 m. Dainų šventę. „Australijoje kai kurie vyresni žmonės bijojo į Lietuvą važiuoti, o aš labai norėjau, kad kol tie vyresni dar gali, jie nuvažiuotų į Lietuvą ir savo akimis pamatytų pasikeitimus. Taigi važiuoju jungtinis choras iš Adelaidės, Geelongo, Melbourne ir Sydnejaus kartu su tautinių šokių grupe „Gintaras“. Taip pat pirmą kartą Lietuvoje surengėme atskirus koncertus Trakuose, Kaune ir Vilniuje su kelione koordinavusia Gražina Pranauskienė. Koncertą Vilniuje įrašė ir rodė Lietuvos televizija.“ 2003 m. Lietuvoje vykusį Dainų šventę Birutė buvo itin įsimintina, nes ji kartu su kitais chorų vadovais iš užsienio šalių – JAV ir Kanados – Dainų dienos metu dirigavo po vieną „Lietuva brangi“ posmą. „Ypatingas jausmas buvo dainuoti jau laisvus Lietuvos dainų šventėje, bet diriguoti buvo dar įspūdingiau. Lietuvoje per dainų

Nuotraukoje – Birutė ir Zita Prašmutaitės su Kamile Rupeikaitė (dešinėje) Melbourne.

šventes daug išmokau ir jaučiausi subrendusi kaip vadovė. Kauno valstybinio choro vadovui Petriui Bingeliui padrašinusi, įtampa dėl mano dirigavimo atslūgo, ir po to jaučiausi gerojai labiau pasitikinti savimi“, – prisimena B. Prašmutaitė.

Pasakodama apie „Dainos Sambūrio“ situaciją, B. Prašmutaitė sako, kad didžioji dalis dainininkų yra per 60 metų amžiaus, labai mažai jaunų, trūksta vyrų. „Vidurinio amžiaus kartos žmonės neturi laiko ateiti dainuoti, o vyriausieji dar labiau sensta. Jaunimo chorų neturime, tačiau kartais ateina choristų anūkai ar sutuoktiniai australai, kurie išmoka dainuoti lietuviškai“, – džiaugiasi Birutė. Ji įdėjo daug energijos, stengdamasi pajavairinti choro repertuarą. „Kai Lietuva dar nebuvo nepriklausoma, gaudavome gaidų. Būdamas Čikagoje aplankiau muzikos archyvą, ten rinkau mūsų chorui tinkamų kūrinių. Viešėdamos Lietuvoje, mes su Zita knyguose ieškodavome natų – tiesa, ne visas tuometines dainas galėjome dainuoti; mat dalis jų mūsų chorui būdavo pernelyg sudėtingos, o kita dalis dainų būdavo apie Leniną ar kolūkius... Labai mums patikdavo B. Gorbulsio ar A. Raudonikio dainos, taip pat mėgome Geelonge gyvenusio dirigento ir

kompozitoriaus Mečio Kymanto sukurtas lietuviškos dvasios dainos, buvome parengę ir Melbourne rotušėje atlikę Vytauto Mikalauško kantatą“, – pasakoja B. Prašmutaitė. „Po Nepriklausomybės, kai politinė situacija pasikeitė, užmigom... Nors organizuojame visų didžiųjų švenčių šventimus, minėjimus, reikia daugiau švietimo ir kultūrinės veiklos. Norime išjudinti visus, kad Australija ypatingai atšvęstų Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį. Laukiame ir naujų emigrantų, pajėgių aktyviai dalyvauti bendruomenės kultūriniame gyvenime. Yra naujai atvykusių šeimų, kurios įsijungia į veiklą, tačiau mes net nežinome, kiek egzistuoja ir tų, nedalyvaujančių.“

B. Prašmutaitė pabrėžia ir iššūkius, su kuriais tenka susidurti: „Reikia gyventi dviejose kultūrose, ir visada taip bus. Man abi kultūros yra labai svarbios ir įdomios. Tarp jų reikalinga pusiausvyra. Įtemptas darbas, rūpinimasis šeima ir lietuviška veikla – visa tai reikia suderinti ir nepavargti. Nėra lengva į lietuvių valdybą ir į kultūrinę veiklą prikalbinti naujus narius...“. Bendraudant su energijos ir idėjų kupinomis Z. ir B. Prašmutaitėmis atrodo, kad jos iš tiesų nepavargsta, tolimajame žemyne pasišventusios puoselėdamos lietuvišką kultūrą.

„Dainavoje“ – svečias iš Lietuvos

Greta Savickaitė
- Fletcher,
susitikimo
organizatorė

Šių metų gegužės 1 d. Sydnejaus Lietuvių Klube „Dainavoje“ svečiavosi sociologas Dainius Genys (žiūr. nuotr. dešinėje). Vytauto Didžiojo universiteto doktorantas iš Kauno. Jis susirinkusiems klausytojams paskaitė paskaitą tema: „Pilietinio sąmoningumo raida Lietuvoje: nuo „Sąjūdžio“ iki prezidento nušalinimo“.

Svečias savo pranešime aptarė, kaip atsirado masinė mobilizacija „Sąjūdžio“ laikais ir kokios buvo to atsiradimo priežastys bei galimybės, aptarė Sovietinio paveldo randus besikuriančioje Lietuvos pilietinėje visuomenėje, įvardijo pagrindinius socialinius spąstus Lietuvos pilietinei visuomenei, paaikšino, kokia buvo postkomunistinė pilietinės visuomenės perspektyva bei kokie galimi ateities iššūkiai Lietuvos pilietinei visuomenei.

Pasak pranešėjo, „Sąjūdžio“ atsiradimas buvo ypatingai reikšmingas, nes Lietuva penkis dešimtmečius buvo labai kontroliuojama totalitarinės Sovietų valdžios ir nebuvo jokios galimybės išsivaduoti iš tos priklausomybės. Vis tik, žmonės išlaikė priklausomybės Lietuvai jausmą ir kai prasidėjo „Perestroika“ (Gorbachio reformų) laikotarpis, atsirado galimybių išsivaduoti iš okupantų priepaudo. Tada ir atsirado iniciatyvinė grupė, kuri žadino

žmonėse lietuvių, vienį į judėjimą ir galiausiai davė rezultatą – Lietuva vėl tapo nepriklausoma.

Toliau buvo apibūdintas žmonių politinis dalyvavimas Lietuvoje. Pranešime išskirti ir apibūdinti trys politinio dalyvavimo etapai: pirmasis etapas prasidėjęs 1987 m., pasiekęs savo viršūnę taško „dainuojančios revoliucijos“ metu ir tęsėsi iki 1992 m. pabaigos. Jis pasižymėjo aktyviu piliečių dalyvavimu įvairiose dalyvavimo formose (aktyvūs mitingai, piketai, pirmieji demokratiniai rinkimai). Antrasis etapas vyko 1993-1998 m. ir pasižymėjo aktyviu mažėjimo tendencija (tik konvencinio dalyvavimo, tiek protesto politikoje), nes atsirado tam tikras nusivylimas esama valdžia, demokratija, laisve. Trečiasis etapas, kurio pradžia – 1999 m., o pagrindinis akcentas – protesto politikos augimo tendencija ir vis dar tebesitęsianti konvencinio dalyvavimo krizė, nes žmonės išmoko gyventi demokratinėje visuomenėje ir jų pilietiško jausmas auga.

Labai įdomiai svečias išnagrinėjo mobilizacijos galimybes ir pasidalino pasvarstymais, kaip ta Sąjūdžio jėga iš viso susikūrė ir kaip viskas toliau plėtojosi iš karto po Nepriklausomybės paskelbimo. Pasak jo, didžiulį žmonių solidarumą Sąjūdžio laikais didele dalimi lėmė tai, jog siekiant suburti tautą Sąjūdžiui nereikėjo konstruoti naujos kolektyvinės tapatybės, kadangi tiek istorinė atmintis, tiek tautinė savimonė nebuvo prarasti. Tad pasikeitus politinėms aplinkybėms (Gorbachio reformų kontekste) žmonės patikėjo išsivadavimo

Svečias iš Lietuvos Dainius Genys skaito paskaitą Sydnejaus lietuviams.

iš okupantų siekių realumu. Bene pagrindinį vaidmenį mobilizacijos procese atliko Sąjūdžio lyderiai – žurnalistai, meno, kultūros atstovai, inteligentija – kurie puikiai išnaudojo savo simbolinį kapitalą ir kurie sugebėjo geriausiai suformuluoti ir reprezentuoti visuomenės nuotaikas bei lūkesčius, dėl ko visuomenė jais pasitikėjo ir sekė jais kaip lyderiais.

Tuo po Nepriklausomybės atkūrimo šalyje pradėjo steigtis įvairios politinės partijos bei nevyriausybinės organizacijos. Atsiradus alternatyvoms, Sąjūdis nebebuvo vienintelė vėliava, po kuria galėjo burtis šalies gyventojai. Masinis socialinis judėjimas išsiskaidė ir pasidalino į skirtingas atstovai, mažesnes grupes, savo lojalumą perkeldamas naujoms alternatyvoms pagal politines pažiūras, išpažįtamas vertybes ar kitus interesus.

Toliau Dainius Genys gilinosi į klausimą, ar socialinis judėjimas peraugo į

pilietinės visuomenės gimimą. Pasak jo, atkūrus Nepriklausomybę, Lietuvos visuomenė susidūrė su nauju iššūkiu – apsibrėžti naują nepriklausomos valstybės raidos viziją ir numatyti jos įgyvendinimo būdus, (per)organizuoti socialinį, kultūrinį, ekonominį ir politinį gyvenimą siekiant naujų tikslų. Neapgalvotų, archajiškų vizijų ir padrikų tautinių identitetų siūlymas bei įgyvendinimas pasirodė sunkiai įmanomas. Visuomenės įsivaizduojamos ir valdžios siūlomoms bei bandomoms įgyvendinti vizijoms smarkiai skyrėsi ir ši takoskyra vis didėjo, dėl ko daugelis žmonių nusivylė valdžia ir buvo priversti ieškoti alternatyvų arba kitais žodžiais tariant – naujų socialinės tikrovės interpretacijų, kurios neretai pasižymėjo atsitraukimu nuo valdžios ir atsidėjimu savo profesinei veiklai.

Pasak pranešėjo, gilinantį į sovietinio Nukelta | 6 psl.

Airijos lietuviai susirūpino dėl pilietybės

Dvigubos pilietybės klausimas stipriai sujudino ir lietuvius Airijoje. Pirmiausia, didžiulis kontrastas: gimęs Airijoje ir taip turėdamas Airijos pilietybę, airis lieka Airijos piliečiu visam gyvenimui – netiesiogiai tokiu būdu negausi Airija suburia savo žmones, kur jie bebūtų paplitę ir kokią kitą pilietybę turėtų. Lietuvos Konstitucinio Teismo sprendimas – visai priešingas. Dabar gi Airijoje gimę net lietuvių vaikai negali gauti Lietuvos pilietybės. Apie šį rūpestį – Airijos lietuvių raštas LR Prezidentui.

Red.

(DELFI). Airijos Lietuvių Bendruomenė atviru laišku kreipėsi į Prezidentą Valdą Adamkų, nes pasikeitus įstatymams ir uždraudus dvigubą pilietybę, Airijoje gimę lietuvių vaikai negali tapti Lietuvos piliečiais. Jie turi pasirinkimą – arba Airijos pilietybę, arba jokios.

LR Konstitucinio Teismo nutarimas dėl dvigubos pilietybės, įsigaliojęs praėjusiu metų lapkričio 16 d., skelbia, kad Lietuvos pilietis negali turėti jokios kitos šalies pilietybės. Tai aiškina tu, kad dviguba pilietybė prieštarauja Konstitucijai.

Šiuo metu Airijoje atsirado dvi didžiulės problemos: dėl kurių Lietuvos piliečių vaikai, net tėvams pagėdijant, negali tapti Lietuvos piliečiais. Ir abiejų problemų priežastis yra Lietuvos Migracijos departamento pareigūnų reikalaujama pažyma dėl neįgytos Airijos pilietybės, nors tokių pažymų išdavimas nėra numatytas Airijos teisės aktuose. Iki šiol Airijos pareigūnai jas išduodavo tik dėl savo geros valios, - teigiama kreipimesi į Prezidentą.

Į Airijos Lietuvių Bendruomenę jau kreipėsi Lietuvos piliečiai, kurių vaikai dėl tokios Lietuvos pilietybės suteikimo tvarkos buvo priversti tapti Airijos piliečiais.

Jei vaikas gimsta Airijoje, gauna airišką gimimo liudijimą. Lietuviai tėvai kreipiasi į Lietuvos ambasadą dėl Lietuvos pilietybės suteikimo, o čia reikalaujama pateikti pažymą, įrodančią, kad vaikas nėra Airijos pilietis. Tokios pažymos Airijos institucijos neišduoda. Vienintelis būdas gauti kažką panašaus – kreiptis į Airijos pasų tarnybą, prašant suteikti vaikui pilietybę.

Pagal victos įstatymus, vaikas negali

gauti Airijos pilietybės, jei jo tėvai nėra išgyvenę 3 metų Airijoje. Tuo metu interesantams yra atsiunčiamas raštas, informuojantis, kad vaikui Airijos pilietybė nebus suteikta. Toks raštas tiko Migracijos departamento pareigūnams. Tačiau dėl padidėjusių Lietuvos piliečių užklausų, Airijos institucijos informavo Lietuvos ambasadą, kad tokios pažymos Lietuvos piliečiams nebebus išduodamos, nes tokių paslaugų teikimas neįeina į jų funkcijas.

Lietuvos pareigūnai, negaudami tokios pažymos, atmeta Lietuvos piliečių prašymus suteikti jų vaikui Lietuvos pilietybę ir net negali jiems išduoti Lietuvos Asmens grįžimo pažymėjimo, - teigiama Airijos Lietuvių Bendruomenės kreipimesi.

Airijos atstovai, į Lietuvos piliečių primygtinus prašymus ir įvairius argumentus, kad jiems būtina gauti tokią pažymą, atsako, kad Lietuvos pareigūnų reikalavimai savo piliečiams yra vidinė Lietuvos valdžios ir jos piliečių tarpusavio santykių problema.

Jei vaiko tėvai pragyveno Airijoje ilgiau nei 3 metus iki vaiko gimimo, tuomet vaikas gauna ne pažymą, o galiojantį Airijos piliečio pasą. Taip prarandama net teorinė galimybė gauti Lietuvos pilietybę ir pasą, kadangi pagal Airijos pilietybės įstatymą, Airijos pilietybės atsisakyti neįmanoma, nes jos atsisakymo procedūros šis įstatymas iš viso nenumato.

Todėl Airijos Lietuvių Bendruomenė atviru laišku kreipiasi į LR Prezidentą, taip pat kreipėsi į Ministrą Pirmininką ir Seimo vadovą, kad dvigubos pilietybės klausimas ir dviprasmiška situacija būtų sprendžiama ypatingos skubos tvarka.

Simas Kudirka grįžta į Tėvynę

1970 metų lapkričio 23 dieną Simas Kudirka (žiūr. seną pasinę nuotr. dešinėje) prie Martha Vineyard, Massachusetts, Amerikos vandenysse perbėgo iš laivo „Sovietskaja Litva“ į Amerikos laivą „Coast Guard – Vigilant“.

„Amerikos balsas“ ir Vatikano radijas perdavė šią pergalingą, o vėliau – liūdną žinią: Amerika grąžino Simą Kudirką. („They beat Kudirka unconscious, bundled him up in a blanket and ropes, and carried him back to the Sovetskaya Litva around 11:30 p.m.“)

Tai buvo didvyriškas šuolis, simboliuojantis visos tautos troškimą išsivertį į Laisvę. Keli baistūs metai Gulage. Mušimas, patyčios, šeimos narių persekiojimai... Ir štai 1974 metais Simas su žmona ir dviem vaikais – Amerikoje. Dabar jau garbingai sutinkami ant to paties Amerikos laivo, iš kurio jis buvo grąžintas sovietams. Iš pradžių Kudirkos gyveno New Jersey, Bronx (NY), vėliau – Santa Monica (CA).

Sukuriamas filmas „Simas Kudirka Čikagoje“. Jame užfiksuotos Amerikos lietuvių džiaugsmo ir triumfo nuotaikos, kai ketverius metus Sovietų Sąjungoje iškalėjusiam Simui Kudirkai buvo leista sugrįžti į Ameriką po jo nepavykusio pabėgimo 1970 m. Filme taip pat rodomos masinės demonstracijos bei protestai, kilę po jo sugrąžinimo rusams (rež. Algimantas Kezys, 1974 m., spalvotas, 30 min., lietuvių kalba, USA).

Tik jo mamos, gimusios Amerikoje ir vėliau grįžusios į Lietuvą, dėka Simui Kudirkai buvo suteikta galimybė priimti Amerikos pilietybę ir jam bei visai šeimai emigruoti į JAV. „Esu be galo dėkingas tiems lietuviams, kurie nesudėję rankų ir padėjo iškelti į viešumą mano mamos Amerikos pilietybę. Tai padėjo man ir mano šeimai išlikti gyviems“, - nuolat pabrėžia Simas.

1978 metais Amerika sukuria meninę kino juostą „The Defection of Simas Kudirka“. Filmas pasirodo sausio 28 d. Jį privalo parodyti visos Amerikos mokslo įstaigos. Režisierius David Lowell Rich, aktoriai: Alan Arkin (Simo Kudirkos vaidmuo), Shirley Knight (Gėnės vaidmuo). Iki šiol su šiais aktorais Kudirkus sieja šilti

santykiai.

Šių metų gegužės 6 d. visi California Ave. 303 pastato gyventojai, kuriame Simas ilgus metus ėjo vadybininko pareigas, su ruošė atsisveikinimo vakarą. Į laisvą Tėvynę Lietuvą, NATO bei Europos Sąjungos narę, buvo palydėtas visam pasauliui žinomas Lietuvis. Jo gyvenimas, dar jam esant gyvam, tapo laisvės bei nepriklausomybės siekimo simboliu. Kvietime į atsisveikinimo vakarą pabrėžta – KGB nariai nepagėdijami.

Keliomis dienomis anksčiau, gegužės 3 d., Glendale (CA) Lietuvių tautiniuose namuose Simą bei Genę Kudirkus pasveikino bei išlydėjo Amerikos lietuviai, svečiai.

Simas Kudirka – nuolat besidomėjęs politiniais įvykiais visame pasaulyje, pats kentėjęs už tiesą bei laisvę, daug kartų raginęs kitus atskirti šviesą nuo tamsos, ištieti pagalbos ranką kenčiantiems – savo pavyzdžiu dar netapo atsakymu, kuris padarytų gyvenimą Žemėje ramiau, taikiau ir normaliau. Jis pats nuolat klausia: kodėl Lietuvai vis dar trūkdoma būti savarankiška? Kodėl Maskva nori ištrinti iš visų atminties savo nusikaltimus? Kodėl sovietinio mentaliteto asmenys, pasmerkę kančioms milijonus nekaltų žmonių, kankinę jį patį bei priverčę šokti iš Tėvynės į laisvę, bet svetimoje žemėje, nesustoja ir nenutraukia savo vandalizmo Estijoje ir kitur, kitose šalyse? Kodėl daugelis demokratinų vakarų valstybių pataikūniskai grąžindavo politinius pabėgėlius sovietams slapta, kurie slapta dingdavo? Kas valdo pasaulį? Ar tikrai Dievas? Jei Dievas – tai ar tikras, ar sukurtas „išrinktųjų“?

Amerika išlydi, o Lietuva, sulaukus savo svajonės – būti Laisva, sulaukia ir savo sūnais. Jai ne krepšininuko metimas bei pataikytas įvairūs kamuolys, už kurių gaunamas milijonas, ne aktorės vaidyba, kuri kine miršta už tiesą, ne Dievo atstovų laiminimai iš saugų ir nepasiekiamų rūmų – tai žmogaus grįžimas su nepalaužta dvasia iš realaus gyvenimo, su realiu mušimų skausmu, su nuogu gyvenimu, be materializmo papuošalų. Tik su didele ir laisva bei kitų laisvę gerbiančia širdimi.

Ir jei Amerika, Lietuva, kitos valstybės, Vatikanas, politiniai lyderiai išdrįstų jam užduoti klausimus... - tai jau būtų nepaprastai didelis žingsnis ir dialogą bei taiką visame pasaulyje.

Saulius Vysagystis
("Amerikos Lietuvis")

Violeta Urmana – su New York'o lietuviais

Balandžio 5 dieną New York'o lietuviai susitiko su New York'o Metropolitan Operoje laikinai dirbusia soliste Violeta Urmanavičiūte-Urmana. Apie šį susitikimą pasakoja Gintarė Bukauskienė.

Red.

Susitikimą su dainininke Violeta Urmana (žiūr. nuotr. dešinėje), tuo metu atliekančią Maddalen vaidmenį Umberto Giordano operoje „Andrea Chenier“, suruošė LR Gen. konsulas New York'e, JAV LB Manhattan'o (NY) Lietuvių Apylinkė ir kultūros klubas „Niujorkiečiai šalia mūsų“. Susitikimas vyko „New York University Ireland House“ patalpose.

Placido Domingo, Anna Netrebko, James Levine, Valerij Gergiev...

Kaip pasakojo Violeta, Lietuva turėjusi labai stiprią dainavimo mokyklą, kuri vėliau, mūsų šaliai patekus į SSSR glėbį, susitaupino su rusų dainavimo mokykla. Violeta Urmanavičiūtė linksta prie vokiško ir itališko repertuaro, nei vienam iš jų neateidama pirmenybės. Ji puikiai jaučiasi dainuodama R. Wagner'io muziką, vokiškas dainas ar G. Verdi kūrinis.

Įdomios dainininkės pastabos apie publiką JAV ir Europoje. Pasak jos, klausytojai Amerikoje kur kas laisviau reaguoja į juokingus vertimus ar tiesiog juokingas scenas, neslėpdami juoko ir geros nuotaikos. Europos didžiuosiuose teatruose juokai priimami kiek ramiau ir santūriau.

Tai tik dalelė klausimų, gyventų susitikimo metu. Taip pat pasidžiaugė Violeta Urmanavičiūtė atrinktais įrašais, kurie atspindėjo svarbesnius jos kaip solistės vystymosi etapus ir skirtingus atlikimo stilius. Šios apžvalgos pabaigoje norėčiau dar kartą visų niujorkiečių vardu padėkoti Jums, Violeta, už tokį įdomų ir šiltą vakarą, už Jūsų geranoriškumą ir su mumis pasidalintą laiką – aciu!

Japonijoje - savaitgalio mokykla

Lietuvių Bendruomenės Japonijoje pirmininkė Rūta Verp informavo Lietuvos ambasadą Japonijoje, kad balandžio 1 dieną buvo surengta pirmoji Japonijoje lietuvių kalbos pamoka sekmadieninėje mokykloje „Šaltinėlis“.

Mokyklos steigimą inicijavo Lietuvių Bendruomenė, įsikūrusi Japonijoje 2005 metų sausio 10 dieną. Mokyklą šiuo metu

lanko 3 vaikai, iš viso planuoja lankyti apie 10 vaikų.

Japonijos migracijos tarnyba duomenimis, šioje šalyje gyvena apie 200 lietuvių. Mokyklai vadovauja ir pamokėles veda 21 metų vilnietis Mindaugas Ignatas, šiuo metu Tsukuba Universitete studijuojantis tarptautinius santykius.

LGITIC

Įtariamas žmogžudystėmis Šveicarijoje

Kaip praneša DELFI, Lietuvos pilietis dėl dviejų juvelyrų nužudymo bei dviejų žmonių sunkaus sužalojimo stos prieš Šveicarijos teisimą. Jis buvo atsitiktinai sulaukytas traukinyje Bavarijoje, kai policininkams užkliuvo jo laikrodys ir brangenybės. Įtariama, kad 32 metų lietuvis apiplėšė penkių šveicarų juvelyrinių dirbinių parduotuves. Per užpuolimus buvo nužudyti du žmonės, dar du vyriškiai patyrė sunkius sužalojimus. Pranešama, kad lietuvis galėjo pagrobti vertybių už pusę milijono eurų. Jo laukia įkalinimas mažiausiai dešimčiai metų, o galbūt net iki gyvos galvos.

Tai jau antras lietuvis, įtariamas ju-

velyrinių dirbinių ir laikrodžių parduotuvių plėšimu Europoje pastaruoju metu. Prieš dvi savaites Vilniaus apygardos teismas nusprendė į Italiją išduoti kaunietį Gedimį Gerčį, kuris įtariamas dalyvavęs 5 apiplėšimuose ir susikrovęs vertybių už daugiau kaip milijoną eurų. Gerčius darbuosi su ginkluota gauda, kuri išplėšė dirbinių už maždaug 40 mln. eurų.

Kai kurios vertybės vėliau buvo aptiktos interneto aukcionuose, Suomijos ir Švedijos lombarduose.

Gautus pinigų nusikaltėliai galėjo „investuoti“ į hašišo ir kokaino gabenimą iš Ispanijos į Šiaurės šalį bei nekilnojamąjį turtą.

Skautų Padangėje

Sydnėjaus lietuviai skautai "Perkūno" stovykloje

sesė Kristina

Tęsinys iš "M.P." nr. 19

Penktadienio rytė prasidėjo praktiškas skautavimas ir patyrimo laipsnių programos. Mokėmės: matuoti medžio aukštį ir upės plotį, mazgų ir kilpų rišimą, orientuotis gamtoje, topografijos ir tt.

Prieš pietus kiekviena skiltis spėjo sukurti pasirodymą apie jų pasirinktą dievą. Po pietų visiems stovyklautojams suvaizdino savo sugalvotas legendas. Tęsiant tą temą, pradėjo ruošti "viduramžių" baliui. Ta proga kiaušienė ir avienu buvo kepama ant iešmo. Kepsnio kvapas sklaidėsi per visą stovyklą. Skautai rengėsi, puošėsi – karalaitėmis, riteriais, kalviais, vargšais ir net raupsuotaisiais.

Puota prasidėdama Didžiojoje salėje tamsoje, židinyje ugnelė traukė, ant viduri-

nio stalo mirkčioja daugybė žvakių. Mes, "svečiai", valgome kaip senovėje – be šakučių ir be peilių. Tik vienas dalykas išduoda, kad mes ne viduramžiuose – ekrane rodomos skaidrės iš praėjusiųjų stovyklų.

Šeštadienį vėliavų pakėlime pastebėjome naujas mėlynslipses – pasveikinome 4 naujas vyresnes skaites – Alaną, Viliją, Melisą ir Yasminą. Užsiėmimams toliau tęsėme praktišką skautavimą: kaip pvz. pačiam užsikurti lauželi ir užvirti katiliuką vandens, kaip pastatyti lapinę/pastogę. Mokėmės laužavedžio, pirmos pagalbos ir išskautojo specialybų.

Po pietų vyko visiems mėgstamos "stotys", kuriose skautai per nustatytą laiką atlieka įvairius uždavinius. Rezultate 3-čia vieta tenka Andriui J. ir Irenai, 2-a vieta – Martynukui ir Isabellai, o 1-ma vieta atiteko Andriui B. ir Giorgijai.

Jei vadovai būtų leidę, skautai būtų šokę iki ryto. Visos nuotraukos Raimondo Vingilio.

Paskutiniame vėliavų nuleidime buvo pristatyta tvarkingiausia skiltis (pagal iš anksto neperspėtas inspekcijas). Laimėtoja skiltis – "Laimos" skiltis, kurią sudarė Irena, Isabella, Lara, Natalia ir Nerija.

Padėkoto skautams, kurie atskrido iš Melbourne. Tai – Aldona, Martynukas ir Mario. Sveikinome ir jaunus, naujus dalyvius, net šeimą iš Geelongo (Daniel, Alana, Regina ir Jonas).

Viršininkė sesė Laura padėjo savo štabui: Kristinai, Raimondui, Belindai, Romai ir Jeronimui, o virtuvės "štabui" – Kajui, Natalie ir Ričardui – padėjo visi stovyklautojai.

Stovyklos metu Daniel ir Rory, pernakvoję stovykloje vieną ar daugiau naktų, gavo Gintarėlių baltą kaklaraištį. Jacob tapo vilkiuku kandidatu ir Tautvidas – skautu kandidatu. Daniela ir Mika išlaikė egzaminus gavo paukštyčių raudonus kaklaraiščius, o Elvis ir Andrius baigė programą gavo patyrusių skautų vyšninius kaklaraiščius.

Laužai buvo labiausiai laukiama pramoga stovyklose. Kaip visuomet, br. Raimondas Jurskaitis vis sugalvodavo naują būdą laužo uždegimui. Ar įmanoma sugalvoti ką nors įdomiau nei pernai, kai sūnus Andrius tamsoje šaudė degančią strėlę 20 metrų į laužą?

Vieną vakarą laužas buvo uždegtas akinančia šviesa (flare); kitą vakarą – su karšto oro balionu, kuris nusileido ant

Nesinorėjo, kad baigtųsi laužai ir stovykla.

laužo. Vieną vakarą susirinkome ir žiūrime, kad laužo nėra. Dieną sustatėme, o dabar laužas dinga! Stovyklai tai tragedija. Tik staiga broliai Andrius, Rimas, Jonathan ir Raimondas ant pečių įnešė suraišiotą laužą ir dar belaukiant uždegė jį degikliu (virvute).

Kas vakarą būdavo skirtingi laužavedžiai, pasirodymai ir dainos. Stovyklautojų ūpas ir entuziazmas visuomet buvo puikus. "Dainavimo" užsiėmimas atrodo pagerino dainavimą prie laužo. Išmoktos bent 3 naujos dainos ir padrašinti nauji

Nukelta į 6 psl.

Dainavimo užsiėmimai pagerino vakarinius laužus.

Menas ir kultūra

2005-6 metų Poezijos kelias

Poezijos pavasariai Lietuvoje

Lidija Šimkutė

Tęsinys iš "M.P." nr. 19

2006 m. Poezijos paukštė mus lydėjo į Biržus, Radviliškį, Burbiškį dvarą, Pavievį ir Baisogalą. Važiavau kartu su poetais Ramute Dragenyte, Arvydu Valioniu, Jolanta Sereikaite, Meile Kudrauskaite, Robertu Daniu ir Vytautu Deksniumi. Prieš tai teko važiuoti į Europos parką kartu su svečiais iš užsienio – poetais iš Mongolijos, Japonijos, Rusijos, Prancūzijos, JAV ir kitur. Mano staigmenai, poetė ir vertėja iš Bulgarijos Aksinija Mihailova informavo, kad ji atrinko pluoštą mano eilėraščių "XX-o a. Lietuvių Poezijos Antologijai", kuri bus išleista 2007 metais bulgarų kalba.

Važiavome į Biržus pro Vabalninką. Bilio Sruogos vidurinėje mokykloje pasiliko A. Valionis, J. Sereikaite ir R. Danys. Likusieji poetai važiuovome toliau su Poezijos paukste į Biržus. Vėl pasiskirtėme: grupelė patraukė į biblioteką, o Jolanta, Ramutė ir mane nuvežė į Pabiržės mokyklą. Po skaitymų aplankėme vieną nepaprastą darbštumo senutę, kuri savo rankomis įkūrė labai įdomią sodybą su tvenkiniu. Šią žinomą sodybą aplanko daug svečių. Deja, nepamenu senutės pavardės. Biržuose mes pasitiko malonus p. Vyngantas Muralis – Biržų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorius. Vėliau visi susirinkome Biržų tvirtovės rūmuose, kur vyko poezi-

jos vakaras. Šio vakaro vedėja labai pavyzdinčiai suorganizavo visą programą, įterpdama vietinius poetus, šokėjus ir muzikantus tarp skaitovų. Pasibaigus programai nusileidome į "rūsį" skaniai pavakarieniauti.

Po to važiuovome į Radviliškį, kur mus pasitiko ir lydėjo šventės globėjas iš rajono savivaldybės Kultūros skyriaus – besišypsantis Augėnijas Jurgauskas. Pernakvojome viešbutyje "Puriena". Nors ir trūko miego, nedelsdami važiuovome toliau į Daugevenės kultūros istorijos muziejų. Pusryčiavome Burbiškio dvare, gerėdami mišriais įvairiausių tulpių gausa aplinkiniuose soduose. Po pusryčių apžiūrėjome puošnų dvarą ir parką su upeliais, tiltais, žydinčiais krūmais, su Vytauto Didžiojo bei rašytojo Adomo Mickevičiaus paminklais tarp margų gėlynų ir medžių. Pasirodo, dvaro savininko giminių (lenkų didikų) padovanojo šias patalpas bei žemę miesto savivaldybei su sąlyga, kad ji gali atvažiuoti čionai atostogauti. Jam ir jo šeimai yra paskirtos svečių patalpos, kuriomis jie pasinaudoja beveik kasmet. Galima ir kitiems išsinuomoti gražiai įrengtus kambarius.

Vairuotojas toliau mus vežė į Kleboniškių kaimo buties muziejų. Čia vaikščiodami po kaimą-muziejų, pasisėmė įdomių žinių, išvydome kaip jaukiai gyvena senovėje. Ir vėl traukėme į Pasuvį. Ten

Nuotraukoje – Lidija Šimkutė (trečia iš dešinės) su kitais poetais ir rajono vadovu.

mus pasitiko šventiškoji nuotaikoj – su triūbom. Pietavome Pasuvio kultūros namuose. O po pietų skaitėme poeziją. Organizatoriai buvo numatę poezijos skaitymus Zadikės Žalajame slėnyje, bet dėl šalto oro ir krapnojančio lietaus skaitėme bažnytelėje. Sušalę ir kiek sustirę lėta dardėjome Grinkiškio apylinkėmis. Pagaliau pasiekėme Baisogalą, kur vyko paskutinis poezijos vakaras Baisogalos dvare. Ir vėl baigtuvių vaišės kavinukėje. Aišku, viskas užsitęsė ilgiau, negu buvo numatyta. Pavargę traukėme atgal į Vilnių.

2006 m. Poezijos pavasario laureatas buvo Gintautas Dabrišius, kuris pragyvena iš bitininkystės savo tėviškėje, Sarginės kaime, Prienų rajone. Jo poezija pasižymi kitiškumu, lyg tautosakiška, gana grubi, bet autentiška savo neįprastais įvaizdžiais. Jo knyga „Sviest akmenukas“

yra penktasis autoriaus poezijos rinkinys.

Pagal tradiciją jam buvo uždėtas ažuolo lapų vainikas Maironio literatūros muziejaus sodelyje Kaune. Anksčiau Poezijos pavasario laureatai būdavo apvainikuojami Lakštingalų slėnyje.

Poezijos pavasario užbaigtųjų skaitymai pagal tradiciją vyksta Vilniaus universiteto kiemelyje. Publika, susėdusi ant suolo prie po atviru dangumi, išklauso poezijos skaitymus. Po skaitymų anksčiau poetai grįždavo į Rašytojų sąjungos patalpas banketui, kurį finansuodavo įvairūs verslininkai. Šiais metais visi dalyvavusieji buvo pakviesti į restoraną. Linksmoj nuotaikoj bendravome ir vaišinomės. Pagaliau reikėjo atsisveikinti su poetais, patyrusiais Poezijos paukštės prieglobstį.

Atkelta iš 6 psl.

talentai. Broliai Lukas ir Rimas bei sesė Ieva su gitaromis pritarė didelės grupės pasirodymui su dainų intarpais. Brolis Rimas net kelis kartus akompanavo dainininkui broliui. Sesė Yasmīna nuostabiai padainavo žiūlaikinę dainą sau pritardama gitara. Žiūrovų tarpe sunku buvo rasti neašarotų akių.

Paskutinis vakaras baigėsi su linksmais "disco" šokiais ir ilgais pokalbiais prie rusenantių laužo. Iš ryto, dar prieš pusryčius, įvyko ašaringas atsisveikinimas su melbourniškais ir palapinių nuėmimas, sudėjimas. Pavargę, bet laimingi atsisveikinome – iki sekančio karto.

Stovyklos maistas

Stovyklos maistas buvo labai skanus. Nebuvo per daug svogūnų – VALIO! Pusryčiams visuomet buvo pasirinkimas: ne tik šaltų "cereals", bet ir šiltos avižų košės ar keptų kiaušinių su lašinukais, ar blynų ir t.t. Pietūs irgi buvo įdomūs: tai dešrelės su kopūstais, tai meksikietiški "burritos" ar takos.

Vakarienės taip pat buvo skirtingos ir ypatingos: kaip pvz., koldūnai, aviena/kiauliena kepta ant anglių.

AČIŲ Broliui Kajui, sesei Natalie ir padėjęji broliui Ričardui už tokius skanumynus.

Sesė Nerija

Iš Redakcijos pašto

Spinduliai Lietuvių Klube

Atidarius duris naujam Lietuvių Klubui Sydnejuje, atsirado daug priekaištų ir nepasitenkinimo iš tų, kurie niekuom nepriėmė prie jo įgyvendinimo, ar jų nuomonės niekas neklusė. Ateitis parodys, kas buvo teisūs.

Pradžioje, be direktorių, visa administracija buvo svetimtaučiai. Menedžeris, atrodo, nieko nežinojo, kas yra lietuviai ir jų kultūra. Kai nuėjau užsakyti patalpas choro repeticijoms, prarado žadą.

"Ką visiems metams! Koks choras?"

Tikiu, kad ateidamas dirbti į Klubą jis galvojo, kad čia ateis nariai išgerti, pažaisti pokerio mašinomis ir tai bus viskas – spjaukdyk ir gaudyk... Laikas greitai bėgo ir į Klubą sugrįžo lietuvių kultūrinis gyvenimas. Vienas renginys po kito užaugino ne vieną žilą plauką iš Čilės kilusiam menedžeriui.

Vyresnio amžiaus Klubu nariai pasigedo lietuvių kalbos. Ir daug ko, ką turėjome senajame Klube. Mūsų džiaugsmui, pastebėjome Klubu raštinėje jauną lietuvių su nuolatine šypsena. Ji neseniai atvyko iš Lietuvos. Tai – Greta Savickaitė-Fletcher. Ji atvyko iš Lietuvos su pluoštu diplomų ir noru padėti mūsų vegetuojančiai bendruomenei. Ar tai priims mūsų bendruomenė?

Netolimoje preityje buvau pristatęs kitą lietuvių spaudoje. Kiek gavau priekaištų, kad pristačiau "komunistę". Turime pakankamai "superpatriotų", kurie be pasikasyimo savo nugaros daugiau nieko nesugeba. Ši "komunistė" per du metus sugrąžino ne tik Sydnejaus lietuvių bet ir visą Australijos Lietuvių Bendruomenę į Lietuvių žemėlapi. Iš pavydo, ko daugiau, atsirado grupė su kaltinimu šiai iki pana-

gių gelmių lietuvaitei ir nuskandino ją į dykumas...

Ta dykuma pražydo Sydnejuje, Lietuvių Klube paskutiniuose dvejose renginiuose – "Dainų ir Panelių Laimės Fiestos" ir "Lietuvių Motinos Dienos pagerbime". Programoje, be mūsų "akmens amžiaus" jaunimo, dominavo lietuvių, neseniai palikusių žalią Lietuvą ir nusėdusios sausoje Australijoje, Sydnejuje. Tai – Greta Savickaitė-Fletcher su nesibaigiančia šypsena, Klubu sekretorė ir programų organizatorė. Eglė Gailiūnaitė – Gretos talkininkė, pabandžiusi sugrįžti namo, bet radusi geriau pėsčiomis į Sydnejų. Netruksta jai šypsenos ir meniškų nuotaikų. Aida Zavistraskytė jau dainuoja "Dainos" chore. Netruksta jai ir šypsenos, ir scenoje gabumų suteikti publikai malonumo. Kitas jaunas lietuviukas, baigęs studijas Sydnejuje – Audrius Liaudanskas – gitaristas, dainininkas, humoristas papildė programų spragas. Sydnejaus vietiniam jaunimui atstovavo jaunutė Girutė Kapočiūtė, smuiku pagrodama klasikinį kūrinių. Jai akompanavo dr. Ramutis Zakarevičius. Koks džiaugsmas tėvams ir mums, kad Kapočių dukrelė jau linksmina savo talentu mus visus.

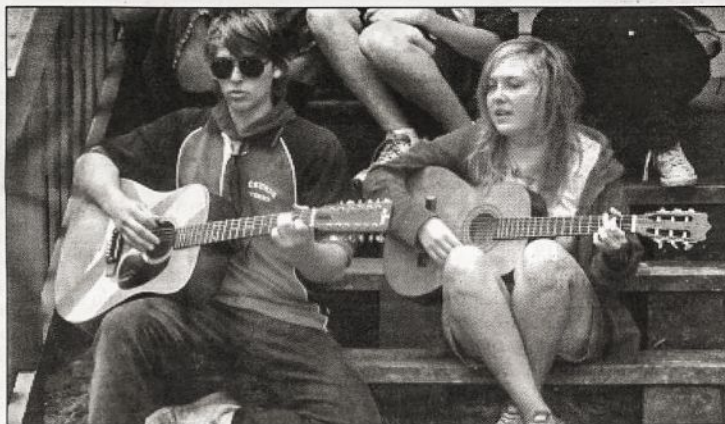
Ačiū Jums, lietuvių ir Audriui, atėjusiems su savo talentu ir mokslu gelbėti, kaip kiti sako, "mūsų skęstančią" lietuvių bendruomenę Sydnejuje. Tikimės, kad jūsų pavyzdžiu pasėks ir kiti naujieji ateiviai iš Lietuvos.

Be meilės savo gimtajam kraštui – Lietuvai mes nieko daugiau neturime. Nedaug likę ir dantų, tai nebijokite – neįkšime.

Antanas Kramilius

Motinos Dienos minėjimas Sydnejuje. Scenoje – jaunieji lietuviukai, neseniai atvykę iš Lietuvos. Nuotrauka Ramučio Zakarevičiaus.

Brolis Rimas ir sesė Ieva ruošiasi pasirodymui prie laužo. Raimondo Vingilio nuotrauka.

Virtuvėje darbas "virė".

Alio Migaus nuotrauka.

"Dainavoje" – svečias iš Lietuvos

Atkelta iš 3 psl.

palikimo veikimo modelį, galima pastebėti interesų pasidalinimą į viešuosius ir privačius, dėl ko daugelio žmonių tarpe įsivyravo dvigubi standartai, sąlygojantys skirtingą veiklą viešojoje ir privačiojoje sferose. Ilgus dešimtmečius trukusi okupacija ne tik neleido išmokyti piliečiams elementarių politinio dalyvavimo pamokų, bet netgi vertė visuomenę išsiugdyti konformistinius įpročius ir subordinaciją okupantams.

Spartesniai pasitikėjimo augimui trukdė: pakankamai žemas šalies ekonominis išsivystymas, daugeliui žmonių negarantuojantis ekonominio saugumo; nepakankamai efektyvus institucinis žmonių aktyvumo reguliavimas, kuris neužtikrino viešosios sferos saugumo; politinis režimas, kuris neužtikrino sėkmingų socialinių ir ekonominių reformų šalyje; ir galiausiai – sovietinis kultūrinis palikimas, kuris neskatinio žmonių aktyviau dalyvauti pilietinėje veikloje. Išnykus kolektyvinei tapatybei, prarandant pasitikėjimą valdžia dėl jos daromų klaidų, galiausiai nepasiteisinus lauktiems lūkesčiams iš kilo sovietinio palikimo žala, kuri pasireiškė skirtingai: įpročių nedalyvauti ir nemokėjimu dalyvauti sprendimų priėmimo; laukimu, jog viską padarys kiti; o taip pat – destruktivos veiklos puoselėjimu užuot diskutavus viešose diskusijose. Pirmaisiais Nepriklausomybės metais, jungimasis ir nevyriausybinės organizacijos ar savanoriška veikla žmonių buvo

vertinama rezervuotai dėl iš visai senosios praeities atsinešto „priverstinio savanoriško“ dalyvavimo.

Po to, pranešime buvo aptarti esami socialiniai spąstai Lietuvos pilietinei visuomenei. Išnagrinėta socialinio pasitikėjimo įtaka pilietiniam dalyvavimui skirtingų šiaurės ir pokomunistinių šalių patirties kontekste. Prieita išvados, kad neįlygė skatina nepasitikėjimą, kuris mažina politinę ir socialinę paramą valstybei surinkti pakankamai jėgų bei realizuoti socialinės gerovės programas išvengiant korupcijos ir diskriminacijos. Situacija Lietuvoje buvo pailiustruota per "blato" fenomeną.

Labai įdomiai svečias papasakojo ir apie pagrindinius iššūkius Lietuvos pilietinei visuomenei. Jis apžvelgė galimą manipuliaciją pavojų kovoje dėl valdžios; apibūdino pilietinės visuomenės vaidmenį "prezidentinio skandalo" metu, aptarė "pragmatizmo" elementą politinėje veikloje; įvertino pilietinės visuomenės ir valstybinės valdžios dialogo svarbą ir numatė galimų tam tikrų iššūkių prognozes atečiai.

Klaustytojai žavėjosi pranešimo gilumu, išsamumu. Pranešėjas buvo gausiai klausinėjamas paskaitos metu ir ilgokai – jai pasibaigus. Didelė dalis klausytojų pasiliko po pranešimo ir įvairiomis temomis diskutavo su svečiais iš Lietuvos tiek pietų metu, tiek ir po pietų.

Prisimėsi šio susitikimo su Dainiumi Geniu koordinavimo darbą, noriu pasidžiaugti, kad susitikime dalyvavo LR Garbės gen. konsulas Sydnejuje Viktoras Šlitteris, ALB Sydnejaus Apylinkės Valdybos nariai: Teodoras Rotas, Nijolė Bartkienė, Australijos Lietuvių Fondo atstovas Sydnejuje Vytenis Šliogeris, gausus spaudos atstovų būrys iš "Mūsų Pastogės" ir kiti svarbūs asmenys. O Dainiui dėkoju už įdomią paskaitą mums – visiems lietuviams – svarbia tema, taip pat už ypatingai išsamiai išvystytą diskusiją ir idėjinį užsidegimą dirbti Lietuvai. Sydnejaus Lietuvių Klubui dėkoju už mielai mums suteiktas patalpas, techninę įrangą ir svetingumą. □

Gerbiama Redaktore,

Siunčiu žinutę į Jūsų Redakcijos paštą. Ar mes prisimename Romą Kalantą?

Lietuvoje buvo gražiai paminėtos 35-tos Romo Kalantos mirties metinės Kaune ir jo gimtinėje Alytuje.

Romo Kalantos mirties metinės rado atgarsį ir JAV 35 motociklininkų kortedžas, lydimas policijos, važiuojo Čikagos gatvėmis į kapines.

Margarita Bimba

When's the last time you went to
www.ALJS.org ?
The young'uns have been busy!

ALJS

PARDUODAMOS

XXIV Australijos Lietuvių Dienų DVDs

Kainos: Tautinių Šokių Šventė – \$25.

Dainų Šventė – \$25.

Atidarymo/Šventės trumpas montažas – \$10.

(Į kainą įeina persiuntimas)

Čekius arba "Money Order" rašyti LINAS DANCE GROUP, P.O. Box 620, Belmont

3216, Vic. Turint klausimų prašom skambinti arba rašyti:

Aldona Scano tel.: 03-5248 2493, e-mail: aldona@pipeline.com.au

Loretai Tigani e-mail: cldti@yahoo.com.au

Aukos Pasaulio Jaunimo Dienoms 2008

\$300 –	Katalikių Moterų Draugija (Melburne)
\$100 –	V. Bladzevičienė P. Švambarys A. Sadauskienė H. Statkuvienė D. Gaylard M. Miliauskienė A. Kairys A. Gabas
\$50 –	G. ir R. Statkai J. Bruožis J. Jablonskienė Gyvojo Rožančiaus Brolija Dr. K. Brazaitienė E. Marganavičius

\$40 –	S. Meiliūnienė M. Geštautienė J. Klupšienė B. Staigaitienė J. Vaičiulytė I. Jokubauskienė A. ir G. Kaladės I. O'Dwyer S. Grincevičius A. Baltrukoniai D. Lynikienė P. Baltutis J. Šneideris L. Petrusevičienė J. Bartašienė D. Ragauskas I. Vilkenė
--------	---

Ačiū, kad parėmėte mūsų lietuvišką jaunimą Pasaulio Jaunimo Dienų 2008 kelionėje. Teatlygina Jums Dievas savo malonėmis.

**Kunigas Algirdas Šimkus,
Bronė Staigaitienė**
(išdavinė)

Aukos "Mūsų Pastogei"

K. Protas	NSW	\$25.00
L. Cox	NSW	\$35.00
D.M. Baltutienė	Lietuva	\$20.00
Mrs. J. Reisgys	NSW	\$10.00
V. Kutas	NSW	\$5.00
A.P. Šimkus	VIC	\$15.00
Ms L. Grudzeit	NSW	\$5.00
Ms I. Dabris	NSW	\$5.00
K. Bagdonas	QLD	\$13.00
E. A. Laugaliai	VIC	\$15.00

Mrs. E. Stankus	QLD	\$35.00
Mrs. V. Jakštas	QLD	\$135.00
Mrs. Z. Fitzgerald	TAS	\$5.00
Mrs. V. Jakštas	QLD	\$5.00
Mrs. R. Rakūnas	VIC	\$28.00
A. Kramilius	NSW	\$5.00
A. Kairaitis	VIC	\$20.00
M. M. Vilkaitis	ACT	\$9.00
J. A. Jūragis	NSW	\$50.00

Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.

"Mūsų Pastogės" administracija

Gauti gintariniai rožančiai

Betliejaus seselių vienuolynas Vilniuje atsiuntė pažindžius savo pagamintų gintarinių rožinių (rožančių). Pavyzdžiai yra pas Antaną Kramilių Sydnejuje ir pas Aldoną Butkutę Melbourne. Norinčius įsigyti gintarinius rožančius Sydnejuje prašome skambinti **Antanui Kramiliui** tel.: 9727 3131.

Svarbus pranešimas buv. Vietinės Rinktinės kariams

Lietuvoje yra ruošiamasi išleisti knygą - albumą su karių ir karininkų, tarnavusių Vietinėje Rinktinėje, nuotraukomis. Nuotraukose kariai gali būti uniformuoti arba civiliais rūbais. Reikalingos ir trumpos žinios, pvz. kuriame batalione tarnavote ir jo dislokacija. Nuotraukos gali būti ir mirusių Australijoje "plechavičių".

Medžiagą siųskite galimai greičiau **Antanui Kramiliui** adresu:

83 Queen Str., Canley Heights, N.S.W. 2166.

E-mail: akramili@bigpond.net.au.

Jeigu pagėdaisite nuotraukas gauti atgal, į Lietuvą pasiųsiu kopijas, o originalus jums sugrąžinsiu. Malonėkite pranešti, ar šią knygą norėsite nusipirkti.

Antanas Kramilius

Padėka

Nuoširdžiai ačiū visiems, kurie mano brangų vyrą **Viktorą** palydėjo į Amžinybę ir taip gražiai pagerbė užuojautomis, žodžiais, telefonu, kortelėmis, gėlėmis ir skelbimais. Labiausiai dėkoju Almiui Jūragiui, Edmundui, chorui ir savo brangiai sesutei, be kurios palūžčiau.

**Lilija Gaidžionienė,
sūnus Robertas ir šeima**

A+ Viktorui Gaidžioniui

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė žmonai Lilei, sūnui Robertui su šeima, seserims Reginai ir Lidijai bei visiems artimiesiems.

Stasys ir Robertas Norvilaičiai

**Rašydami testamentą, nepamirškite ir "Mūsų Pastogės".
Remkite išėivijos spaudą!**

In memoriam

Netekome Viktoro Gaidžionio

Lietuvių visuomenės sudėtis Sydnejuje keičiasi. Pokarinė Lietuvoje užaugusi ar bent gimusi karta pasitraukia iš gyvenimo. Kai apie tai galvojame, širdžiai darosi vis šalčiau. Dažniau pakalbame apie savo būsimas paskutines dienas, tarsi laukdami mums liūdnai skambančio varpo...

Gegužės 3 dieną staiga savo namuose mirė Viktoras Gaidžionis. Visuomenėje gerai žinomas ir gerbiamas žmogus, ilgai veikęs skautų gretose, kaip lietuvišką jaunimą pamėgęs rūpestingas vadovas, kaip gyvenęs ir dirbęs bendruomenės gerovei.

Gimė jis 1929 metų sausio 1 dieną valstybės tarnautojo šeimoje, Lietuvos laikinojoje sostinėje Kaune. Augti jam padėjo dvi seserys – vyresnė Lidija ir jaunesnė Regina. Graži buvo jo vaikystė glaudžioje, mylinčioje šeimoje. Tačiau idiliškas vaikų gyvenimas po senelės Pelagijos ir tėvų sparpu truko neilgai.

1939 metais kilus karui, ir Lietuva buvo įtraukta į jo sūkurį. Kraštą užvaldė rusai, juos išstūmė vokiečiai, bet vieni ir kiti lietuviams nešė tik nelaimės, persekiojimus, arešto baime, gyvenimą kartinantį netikrumą – ar nebūsi naktį pagrobtas. Rusams vėl atstūmus frontą prie Lietuvos, Gaidžionių šeima, kad išliktų gyvi, nebematė kitos išeities – tik būtinumą trauktis į Vokietiją. Viktoras tuomet buvo 15 metų "Aušros" berniukų gimnazijos mokinys. Taigi, vos išaugęs iš vaiko metų, Viktoras neteko namų. Anksti neteko to rojaus, kuriame jaunas žmogus tegali laimingai bręsti kūnu ir dvasia.

Karui pasibaigus, Gaidžionių šeima buvo apgyvendinti Vokietijoje lietuvių pabėgėlių stovykloje Fuldoje. Amerikiečių UNRRA globojama stovykla buvo kaip lietuviškas miestelis. Veikė mokykla, skautai, sporto grupės. Bet tai nebuvo gimtasis kraštas ir savi namai. Svetimumas spaudė iš visų pusių. Tačiau reikėjo gyventi, jauniems ruošti gyvenimui. Širdyse jautė visi, kaip šaukia Lietuva, kaip laukia jų gimtieji namai. Reikėjo Lietuvą auginti savo širdyse, reikėjo ieškoti panašiai išgyvenančių likimą. Viktoras vėl lankė gimnaziją. Jis ir seserys įstojo į ten jau veikiančią skautų draugovę. Skautavimas buvo ir žaismas, ir paguoda. Viktoras buvo veiklus skautas. Kai davė įžodį, visiems laikams susirūso su skautiška veikla. Gyvenimas skubėjo pirmyn, kėlė naujus reikalavimus. Atsirado galimybė išvažiuoti į Belgiją angliakasio darbams. Draugai ruošėsi važiuoti. Susigundė ir jis. Belgijos Flandrija ir darbas po žeme, be saulės, nuvylė Viktorą ir jis ten ilgai neužsibuvo.

1949 m. su tėvais atplaukė į Australiją. Čia jis stengėsi susirasti skautus ir įsiliesti į skautiškąją veiklą. Taip prasidėjo 30 metų trukusi jo skautavimo karjera, vedusi vis į svarbesnes pareigas ir aukštesnius skautų laipsnius. Tik liga nutraukė aktyvų skautavimą ir nukreipė į veteranų, senųjų skautų židinį.

Atidurbti kontrakto laiką buvo paskir-

Viktoras Gaidžionis.

tas į Sydnejaus miesto transporto tarnybą. Ten ir pasiliko nuolatiniam darbu autobusų vairuotoju. Prasigyręs sukūrė šeimą su Lilija Jurskaityte. Atėjus laikui susilaukė sūnaus Roberto. Gyvenimas tekėjo jaukia, ramia laimingos jaunos šeimos vaga. Netikėtai ir nelauktai ištiko jį likimo smūgis – pakirto insultas. Pamažu išsigydydė, bet ne visai. Viršrinkai nebegaržino jį darbą. Gydytojai pripažino invalidumą ir išleido jį į pensiją.

Ir pensijoje Viktoras buvo aktyvus bei darbingas. Aktyvus tarp savo amžiaus skautų. Darbingas namuose. Dirbo Lietuvių Klube, užsiėmė filatelija, domėjosi Lietuvos reikalais. Džiaugėsi sūnaus Roberto pasiekimais darbe. Gerbė ir mylėjo savo marčią Judy, ypač kai jaunieji Gaidžioniai pradėjo auginti naują kartą. Jam buvo šventė, kai sūnus ir marta atveždavo anūkėlius senelio ir močiutės aplankyti. Viktoras buvo ramaus būdo, tylus, bet giliai jaučiantis žmogus. Šeimos žmogus. Teigiamu žvilgsniu vertino žmones ir pasaulį.

Gerus žmones ir Dangus myli. Leido jam ramiai užmigti savo lovoje ir atsibusti amžinybėje.

Velionis buvo palaidotas gegužės 9 d. Rookwood kapinių lietuvių sekcijoje. Laidojimo apeigas Guardian Funerals koplyčioje pravedė Rev. Rex Mican. Maldų tarpuose Edmundas Barila, pritardamas gitarą, pagiedojo "Nearer, my God, to Thee" ir "Amazing Grace".

Trumpą Velionio biografiją perskaitė Almis Jūragis, "Dainos" choro choristai pagiedojo "Lietuva brangi". Karštą nešė sūnus Robertas ir artimieji giminačiai.

Kapinėse po maldų atsisveikinimo žodį skautų vardu pasakė skautininkas Jonas Zinkus, "Dainos" choro vardu – Antanas Kramilius.

Buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Skautams atstovavo pilnoje uniformoje skautininkas Teodoras Roteas.

Juozas Almis Jūragis

A+ Viktorui Gaidžioniui

mirus, reiškiamė gilią užuojautą žmonai Lilei, sūnui Robertui, seserims Lidijai ir Reginai, giminėms, artimiesiems ir draugams.

Tamara ir Benius Vingiliai

A+ Viktorui Gaidžioniui

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną Lilę, sūnų Robertą, seseris Lidiją ir Reginą, gimes ir draugus.

Onutė ir Algis Kapočiai

Sekmadienį, birželio 10 dieną, 2 val. p.p. Sydnėjaus Lietuvių Klube "Dainava", prisimenant 1941 m. birželio mėnesį Lietuvoje įvykusius lietuvių tremimus Sibiran, bus paminėti

Sibiro tremtinių sugrįžimai

Jų prisiminimus surinko ir apžvelgęs **Algis Bučinskas**.
Skaitovai: **Aida Abromienė**, **Jonas Barila**, **Aistis Bieri**, **Margarita Kavaliauskienė**, **Onutė Maksvytienė**, **Jonas Šarkauskas**, **Kastytis Stašionis**.
Pianinu gros **Ramutis Zakarevičius**.
Kviečiame visus dalyvauti. **Bibliotekos Bičiulių Būrelis**

Centrelink Sydnėjaus Lietuvių Klube organizuoja nemokamus seminarus

Visi kviečiami dalyvauti Centrelink organizuojamuose nemokamuose seminaruose, kurių metu bus ir lengvi užkandžiai (taip pat nemokami). Žemiau pateikiame seminarų laiką ir pavadinimus:

Gegužės 31 d. 6.30 val. p.p. Investing in Shares
Birželio 14 d. 6.30 val. p.p. Understanding Income Stream

Norinčius dalyvauti seminaruose prašome iš anksto užsiregistruoti tel.: **136 357**. (Telefonas yra bendras, todėl paskambinus reikia prisistatyti, pasakyti kad norite dalyvauti seminare ir pranešti dalyvaujančių skaičių.)

Gedulo Diena Sydnėje

Kaip ir kiekvienais metais, Jungtinis Baltų Komitetas ruošia Gedulo Dienos minėjimą, anksčiau žinomą kaip Išvežtųjų Minėjimą.

Šiais metais minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 17 dieną, 2 val. p.p. Latvių Namuose, Parnell Street, Strathfield.

Lietuviams programoje atstovauja choras "Daina", vad. Birutei Aleknaitei ir jos pagalbininkui Wojciech Wisniewski. Iš lietuvių jaunimo reikalingi vėliavnešys ir dvi mergaitės, vilkinčios tautinius rūbus.

Tikimės, kad šiame minėjime lietuvių bendruomenė dalyvaus gausiau nei pernai.

Antanas Kramilius
lietuvių atstovas Baltų Komitete

You and your friends are invited to the first major Exhibition for the year at
GALLERY NTK
Shop 2, 90-100 Edwin St., NORTH CROYDON, NSW 2132.
The exhibition will feature recent works of two acclaimed artists

Leeka Gruzdeff and Suzanne Sommer

Please join us for Opening Drinks with the artists on
SATURDAY 26th MAY 6 pm - 8 pm.
All welcome.

The exhibition continues until June 22nd.
I look forward to seeing you and your friends on
Opening Night
Norma Tahhan-Khoury, Gallery Director

TALKA - SYDNEY

16-20 Meredith St., Bankstown (naujame Sydnėjaus Lietuvių Klube)
Darbo valandos: sekmadieniais, nuo 12 val. ryto iki 14.30 val. po pietų.
Elė Kains, Ph: (02) 9782 0082.
P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

LITHUANIA: Honorary Consuls in Australia

Jurisdiction:.....New South Wales, Queensland and the Australian Capital Territory.
Mr Viktoras Šlitteris, Honorary Consul-General
40 B Fiddens Wharf Road Tel.: (02) 9498 2571
Killara, NSW 2071 Fax: (02) 9498 2571
Hours of Business: Monday-Friday: 10.00 a.m. - 4.00 p.m.

Jurisdiction:.....South Australia, Western Australia and Northern Territory.....
Ms Janina Vabolis, Honorary Consul
25 McLachlan Avenue Tel.: (08) 8294 3792
Glenelg North, SA 5045 e-mail: jvabolis@chariot.net.au
Hours of Business: Monday-Friday: 10.00 a.m. - 4.00 p.m.

Jurisdiction:.....Victoria and Tasmania.....
Mr Andrew Žilinskas, Honorary Consul-General
56 Somers Street Tel.: (03) 9819 5515
Burwood, VIC 3125 Fax: (03) 9808 8300
Hours of Business: Fridays: 9.00 a.m. - 5.00 p.m. e-mail: litconmelb@bigpond.com

DAINAVA

LITHUANIAN CLUB

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414

E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au

www.lithuanianclub.org.au

Klubas veikia kiekvieną dieną nuo 11 val. ryto.

Restoranas - kavinė "Europa" dirba:

Pirmadieniais - Šeštadieniais

Pietūs 12.00 val. - 2.30 val. p.p.

Vakarienė 5.30 val. p.p. - 9.00 val. p.p.

Sekmadieniais 12.00 val. - 7.30 val. p.p.

(Sekmadieniais po 7.30 val. tik užsakymo atveju).

Virtuvės šeimininkų tel.: Gary - 0400 401 703 AI - 0417 674 599

Cafe special:

Grilled Fish of the Day, Chips, Salad with Lemon Butter Sauce.

Wednesday special:

Chicken Schnitzel, Chips, Salad & Lemon Butter Sauce \$12.

Thursday special:

T-Bone or Rump Steak, Chips & Salad \$12.

Monday to Friday Lunch special:

Lasagna with Salad, or Cheese Burger, Chips & Salad or Fish & Chips with Salad \$10 each.

"Dainavoje" penktadieniais

Friday May 25th at 7p.m.

žaidžiamas **KENO**.

\$50 Weekly Prize

Meat Raffles

Tickets on Sale from 5.30 p.m.

Raffle at 6.30 p.m.

Members Badge Draw

Every Sunday Evening

between 6 p.m. and 8 p.m.

Club membership

\$2 per year.

"Pick the Joker

Every Friday at 8 p.m.

Currently stands at \$350 (Unles swan)

Klubo narių ir jų svečių dėmesiai.

ALB Krašto Valdybos pranešimas

Pranešu, kad išvykstu iš Australijos gegužės 19 d. ir grįšiu birželio 12 d. Visais ALB Krašto Valdybos reikalais prašau kreiptis pas vicepirmininkę **Liliją Kozlovskienę** e-paštu: **Mykolas@optusnet.com.au**

Dalį atostogų praleisiu Lietuvoje, kur ketinu toliau užmezgti ir sustiprinti ryšius tarp Australijos lietuvių ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento, taip pat su PLB Valdyba ir Atstovybe Vilniuje bei Lietuvos Liaudies ir kultūros centru.

Vėliau atvyks į Lietuvą ir ALB KV sekretorius (anglų k.) **Dennis Gaylard**, su kuriuo aplankysime viršminėtas organizacijas ir jų atstovus.

Birutė Prašmutaitė, ALB KV pirmininkė

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklalapis: www.users.bigpond.com/mpastoge

Redaktorė **Dalia Doniela**

Redakcinė Kolegija: **Antanas Laukaitis**, **Kęstutis Protas**, **Vytis Šliogeris**
Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškia nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai - neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškos organizacijos 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai - \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai - \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.